

Forslag

til

Lov om ændring af lov om social bistand.

(Forøgede retsgarantier ved indgreb i den personlige frihed).

Fremsat den 6. februar 1976 af *Wamberg* (FP), *Erlendsson* (FP), *Glistrup* (FP),
Tandrup Jensen (FP) og *Jytte Røge* (FP).

§ 1.

I lov nr. 333 af 19. juni 1974 om social bistand, som ændret ved lov nr. 176 af 7. maj 1975, § 2, nr. 246 af 12. juni 1975 og nr. 328 af 26. juni 1975, § 9, foretages følgende ændringer:

1. I § 14 indsættes som *stk. 2*:

„*Stk. 2.* Som den øverste administrative myndighed kan socialministeren når som helst gribe ind og træffe administrative afgørelser i enhver verserende sag vedrørende denne lov.“

2. I § 123 indsættes som *stk. 4*:

„*Stk. 4.* Hvis private organisationer eller privatpersoner understøtter barnet i at opholde sig uden for hjemmet uden forældremyndighedens samtykke eller uden de sociale myndigheders godkendelse, skal det sociale udvalg uopholdelig drage omsorg for, at barnet bringes tilbage til forældrene.“

3. I § 125, *stk. 2*, ændres ordet „uden“ til: „med“.

4. § 126, *stk. 1, 1. pkt.*, affattes således:

„Ved behandling af sager, hvor beslutning efter §§ 123 eller 124 kan komme på tale, tiltrædes udvalget af dommeren i den stedlige underretskreds.“

5. I § 127, *stk. 1, 2. pkt.*, indføjes efter ordene „snarest muligt“: „og senest inden 8 dage“.

6. § 127, *stk. 2*, ophæves.

7. I § 127, *stk. 3*, der bliver *stk. 2*, ændres ordene „den sociale ankestyrelse“ til: „socialministeren“.

8. I § 128, *stk. 1*, ændres ordene „den sociale ankestyrelse“ til: „socialministeren“.

9. I § 128, *stk. 2* og *stk. 3, 1. pkt.*, ændres „ankestyrelsen“ til: „socialministeren“.

10. § 128, *stk. 3, 2. pkt.*, affattes således:
„Socialministeren kan give klager opsættende virkning helt eller delvis.“

11. I § 129 ændres „ankestyrelsens“ (2 steder) og „ankestyrelsen“ (1 sted) til: „socialministerens“ (2 steder) og „socialministeren“ (1 sted).

12. § 131 ophæves.

13. § 132, *stk. 1, sidste pkt.*, ophæves.

§ 2.

Loven træder i kraft den ... 1976.

Bemærkninger til lovforslaget.

Almindelige bemærkninger.

Det moderne socialvæsen har efterhånden fået meget vidtgående beføjelser til at gribe ind i mange medborgeres personlige frihed. Reglerne herom vil fra den 1. april 1976 i hovedsagen være samlet i

lov om social bistand. Baggrunden for disse indgrebsmuligheder var oprindelig dels, at de sociale myndigheder havde et indgående kendskab til den lokale befolknings forhold, og dels et menneskesyn, hvorefter folk, der hørte til den samfundsklasse,

som indgreb foretoges imod, reelt blev set ned på med foragt. På begge disse afgørende punkter har forholdene ændret sig betydeligt i nutidens samfund. Det er derfor nødvendigt, at lovgivningen følger med og bliver indrettet på en sådan måde, at der opnås større betryggelse mod myndighedsfejlgreb, der kan forvolde betydelige menneskelige lidelser.

Det danske samfundsorgan, som først og fremmest må beskytte menneskerettighederne, er folketetinget. For at folketetinget kan komme til at udføre denne opgave, er det absolut nødvendigt, at den parlamentarisk ansvarlige minister har fulde beføjelser til at gribe ind i alle sager, og denne indgrebsret må være absolut og ikke begrænset til bestemte tidsafsnit under sagens behandling. Netop i sager inden for den sociale bistands område kan den omstændighed, at der forløber længere tid, før effektive indgreb under folketingets kontrol kan blive iværksat, blive særdeles skæbnesvanger for de mennesker, det drejer sig om.

I harmoni med de betragtninger om ministerkontrol, som fremskridtspartiet gjorde gældende i beretning af 6. oktober 1975 (Folketingstidende 1974-75, 2. samling, tillæg B. sp. 1889) fra det udvalg, der den 16. juni 1975 blev nedsat efter folketingsmand E. Ninn-Hansens forespørgsel om ministerkontrol i anledning af Jens Jørgen Thorsen-sagen, går partiet ved nærværende forslag ind for, at ministerkontrollen udstrækkes til også at omfatte det langt vigtigere sagsområde, som den sociale bistandslov dækker.

Inden for de sidste måneder har bl. a. Birgitte-sagen afsløret en lang række myndighedsmisbrug begået af bl. a. Rødovre børneværn og denne kommunes socialinspektør Anders Koch. Det drejer sig ikke alene om de overgreb, der er begået mod Birgitte og hendes forældre i de 3½ år, den sag har været, men om mange andre lignende tilfælde begået i samme kommune af de samme personer. Tilfælde af tilsvarende art kan derudover fremdrages fra andre kommuner, jvf. i øvrigt Folketingets Forhandlinger 1975-76, spalte 2103-07, 2801-16, 3822-26 og 3851-53.

Nødvendigheden af at få vedtaget de foreslåede ændringer til bistandsloven burde være tilstrækkeligt begrundet i foranstående, men det bør tilføjes, at det efter forslagsstillernes opfattelse ikke må kunne gentage sig, at socialministeren — som det

skete ved Birgitte-sagens behandling i det i henhold til Grundlovens § 71, stk. 7, af folketetinget valgte tilsyn — også fremtidig må indskrænke sig til at konstatere, at ministeren ingen kompetence har til at gribe ind i sager af denne art. Dette var formentlig også grunden til, at ministeren i sin tid greb ind i Vibeke-sagen trods offentligt udtalt løfte om, at indgreb ikke ville finde sted.

Forslaget har dels til formål at sikre børn samme retsstilling, som andre borgere allerede har, dels at sikre, at skønsmæssige afgørelser truffet af forskellige socialudvalg hurtigt kan prøves for domstolene, hvor alle implicerede kan få lejlighed til at blive hørt.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser.

Til nr. 1 og 2.

Der henvises til redegørelsen foran i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 3 og 5.

Ved fastlæggelse af regler for de ømtålelige sager, hvor det er på tale at fjerne børn fra deres hjem, bør forældrenes retsstilling styrkes i forhold til den i bistandsloven anførte.

Til nr. 4.

Dagplejeordninger (§ 65) bør kunne gennemføres mere smidigt.

Til nr. 6-11.

Som på alle andre punkter kan man i børnesager udmærket undvære det svulmende embedsmandsapparat, der hedder den sociale ankestyrelse.

Til nr. 12.

I de dybt alvorlige sager, hvor der er tale om at fjerne et barn fra dets hjem, bør der ikke være begrænsninger i den frie appelret til højesteret.

Til nr. 13.

Lovens § 132, stk. 1, forudsætter, at justitsministeren efter forhandling med socialministeren vil beskikke berygtede, uvederhæftige lægdommere. Sker det, vil ingen kompetent instans fratage de pågældende hvervet, hvorfor § 132, stk. 1, 3. pkt., er et slag i luften.